

Koalitsioonilepe 2025-2027

Downloaded 23.10.2025

Sisukord

9. Majandus	3
9.1. Stabiilne ja konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond	3
9.2. Teaduspõhine majandus ja innovatsioon	5
9.3. Planeeringud ja maakasutus	6
9.4. Tööjõupoliitika	7

9. Majandus

Koalitsiooni eesmärk on suurendada Eesti ühiskonna heaolu ja jõukust majanduskasvu kaudu, mis tagab Eestile võimaluse panustada kaitsevõimesse ja julgeolekusse nii palju, et Eesti oleks kaitstud ja investeerimiskeskond kindel ja atraktiivne.

Ettevõtlusega tegelemine peab Eestis olema võimalikult lihtne, riik usaldab oma ettevõtjaid ja annab neile suurema vabaduse ja vastutuse läbi nõuete vähendamise. Hoiame stabiilset ja konkurentsivõimelist ettevõtluskeskkonda, mis soodustab kõrge lisandväärtusega eksportivate sektorite arengut.

Teadus-, arendus- ja innovatsioonipoliitika peab toetama meie ettevõtete ambitsiooni jõuda uuele arengutasemele, et majanduses tervikuna kutsuda esile struktuurne nihe lisandväärtuse kasvuks. Lähtume põhimõttest, et riik on eelistatult partner ja investor, mitte pelgalt otsetoetuste jagaja. Ressurss peab olema ettevõtjale kättesaadav. Eestis peab ettevõtlusega tegelemine olema lihtsam kui naabritel.

Viimati uuendatud 24.05.2025

9.1. Stabiilne ja konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond

36. RIIK ON ENNEKÕIKE STABIILSE JA ÕIGUSKINDLA ETTEVÕTLUSKESKKONNA LOOJA. SEE TÄHENDAB, ET KA POLIITIKAKUJUNDAMINE PEAB OLEMA ETTEVÕTLUST TOETAV NING KONKURENTSIEELISEID LOOV.

224. Ettevõtluse kasvuks vähendame halduskoormust ning lihtsustame teenuseid ja regulatsioone. Pidev tegevus.

225. Euroopa Liidu õiguse ülevõtmisel ja õigusaktide läbirääkimistel seisame Eesti konkurentsivõime eest, muuhulgas teeme Euroopa tasandil ettepanekuid bürokraatia vähendamiseks ja reeglite lihtsustamiseks. Pidev tegevus.

226. Jätkame ettevõtjateenuste lihtsustamist ja koondamist ühte keskkonda. Keskseks teenuste portaali muudab riigiportaal ja riigiäpp eesti.ee. Ühtlustame teenuseid üle kõikide asutuste, et väheneks ettevõtjate halduskoormus avaliku sektori kohustuste täitmisel ja teenuste kasutamisel. Tähtaeg I kvartal 2027.

227. Toome ka kohalike omavalitsuste poolt ettevõtjatele pakutavad teenused kokku riigiportaali ja riigiäppi eesti.ee koos riigi teenustega. Tähtaeg I kvartal 2027.

228. Lihtsustame ettevõtjatele lubade taotlemist ja majandustegevusteadete esitamist, et ettevõtja saaks esitada juba eeltäidetud andmeväljasid. Selleks alustame lubade kaardistuse ja ühtlustamisega asutuste üleselt. Tähtaeg I kvartal 2027.

229. Vähendame ettevõtjate aruandluskoormust, muutes aruandluse andmepõhiseks ja eeltäidetuks. Ettevõtja peab andmed vaid kinnitama. Standardiseerime 150 sagedasemat aruannet ja infokohustust ning aitame asutustel luua võimekuse nende vastuvõtmiseks. Keskendume aruannetele, mis tekitavad ettevõtjatele suurimat halduskoormust. Tähtaeg IV kvartal 2026.

230. Toetame ettevõtjaid kaasaegsete andmepõhiste lahenduste loomiseks, et aruandluseks ning ettevõtluse toimimiseks vajaliku info vahetamine riigi ja teiste ettevõtjatega toimuks automaatselt masin-masin liidest kaudu. Looame selleks toetusmeetmed ja viime läbi koolitused ettevõtjate teadlikkuse tõstmiseks digitaalsetest lahendustest. Tähtaeg IV kvartal 2025.

231. Toetame seisukohta EL tasandil, et kestlikkusaruanne oleks ettevõtjale vabatahtlik. Tähtaeg IV kvartal 2025.

232. Parandame ettevõtjate ligipääsu kapitalile. Selleks töötame välja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EISI) uue rahastamismudeli ja teenuseportfelli. Uute finantstoodete eesmärk on pakkuda lahendusi olukordades, kus ettevõtetel on keeruline rahastust leida – eriti valdkondades, mis vajavad pikaajalist ja riskipõhist kapitali (nt innovatsioon või kaitsetööstus). Toetuste asemel keskendume rohkem finantsinstrumentidele. Tähtaeg IV kvartal 2025.

233. Ettevõtjate finantskirjaoskuse parandamiseks käivitame koolitusprogrammi ja praktilised tööriistad, et Eesti ettevõtjad oskaks paremini ette valmistada investeerimisprojekte ja kasutada rahastamisvõimalusi. Tähtaeg II kvartal 2026.

234. Soodustame taastuvenergia tarbijate ja tootjate vaheliste otselepingute turu kasvu. Selleks langetame elektrihinda suurtarbijatele, kes sõlmivad otselepingu tootjaga. Tähtaeg III kvartal 2025.

235. Teeme Eesti tuntuks targa tööstusriigina. Populariseerime tööstust ja selle erialasid noortele, et tagada targa tööjõu pealekasv ja hoida Eestit innovatsiooniliidrina. Näiteks kutsume ellu Avatud Tehaste Päeva. Pidev tegevus.

236. Kinnitame Team Estonia eksporditegevuste kava aastateks 2025 - 2028. Vaatame üle pakutavad eksporti toetavad teenused, suunamaks ressursid suurima majandusliku mõjuga tegevustesse ja sektoritesse ning laiendame eksporditurge. Näiteks avame 4 ettevõtluskeskust (Riia, London, Pariis, Berliin); toome teabe rahvusvaheliste ärivõimaluste, visiitide, messide jm kohta kokku ühte kohta. Tähtaeg III kvartal 2025.

237. Kinnitame turismistrateegia aastateks 2026- 2029, fookusega suurendada äriturismi osakaalu, kasvatada turismiteenuste eksporti, turismiettevõtete lisandväärtust, ettevõtete digiteeritust ning leida lahendusi, kuidas vähem sõltuda turismi hooajalisusest. Tähtaeg IV kvartal 2025.

238. Suurendame liinifondi mahtu ja loome tingimused rahvusvahelistele nõuetele vastava

multifunktsionaalse konverentsikeskuse loomiseks, et äriturismi edendamise teel suurendada ekspordi lisandväärtuse kasvu. Tähtaeg IV kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

9.2. Teaduspõhine majandus ja innovatsioon

37. KAASRAHASTAME EESTI ETTEVÕTETE JAOKS ARENDUSTEGEVUSSE JA INNOVATSIOONI INVESTEERIMIST, ET ETTEVÕTTED ARENDAKSID VEELGI ENAM TEADUSMAHUKAID KÕRGE LISANDVÄÄRTUSEGA TOOTEID JA TEENUSEID. EESMÄRK ON AIDATA EESTI ETTEVÕTTEID ODAVA ALLHANKIJA STAATUSEST VÄLJA, ET KOHAPEAL LOODAKS SUUREMAT VÄÄRTUST NING ARENEKS VÄLJA KÕRGTEHNOLOOGILINE TÖÖSTUS.

239. Toetame teadusmahukate ja uuenduslike tehnoloogiaettevõtete loomist ja arengut Eestis:

- seame rakenduslikel eesmärkidel kasutatavatele riiklikele TA-vahenditele MKMi eelarvete kaudu majanduse mõju ootused;
- tagame, et ülikoolides on läbipaistev intellektuaalomandi ja osaluste võtmise poliitika;
- kutsume ellu teadusparkide ja ülikoolide vahelise pilootprogrammi, mis kasvatab teadusmahukate iduettevõtete juurdekasvu;
- loome ühtsed põhimõtted, kuidas avalikest vahenditest loodud intellektuaalomandit kasutada ärilistel eesmärkidel.

Tegevuste tähtaeg on III kvartal 2026.

240. Eesmärgiga kasvatada Eesti kaitsetööstuse müügitulu kahe miljardi euronni avame rakendusuuringute programmi kaitsetööstuse vooru, võimaldame eksperimenteerimist ja lihtsustame regulatsioone. Tähtaeg III kvartal 2025.

241. Käivitame rakendusuuringute keskuse teenused viies valdkonnas (biorafineerimine, autonoomsed sõidukid, terviseandmed, droonitehnoloogia ja vesinikutehnoloogia), mille abil saavad Eesti ettevõtted oma tooteid, teenuseid ja tehnoloogiad arendada ja katsetada enne tööstusliku tootmise alustamist. Tähtaeg II kvartal 2025.

242. Loomme raamistiku uute tehnoloogiate testimiseks enne turule tulekut, et toetada innovatsiooni ja tõsta Eesti tehnoloogia mainet. See annab võimaluse katsetada nutikaid lahendusi ning kiirendada tootearendust. Tähtaeg III kvartal 2025.

243. Võtame kasutusele tehisintellekti lahendused, et toetada majanduskasvu ja andmepõhiseid otsuseid nii erasektoris kui ka avalikus sektoris. Tähtaeg I kvartal 2026.

244. Looma pilootprogrammi tehisarumudelise kasutamiseks avaliku sektori asutustes efektiivsuse tõstmiseks ja aruandluse vähendamiseks. Laiendame andmekasutustel põhinevaid lahendusi riigipõhiselt treenitud tehisarumudelisse. Tähtaeg I kvartal 2027.

245. Et majanduses loodaks kõrgemat lisandväärtust, toetame ettevõtjate kõrgetasemelist toote- ja teenusearendust läbi rakendusühenduste programmi. Pidev tegevus.

246. Viime ellu teadus- ja arendustöötaja (TA-töötaja) finantsstiimuli pilootprojekti, et tõsta Eesti ettevõtetes palgal olevate teadustöötajate arvu ja julgustame ettevõtjaid investeerima rohkem arendustegevusse. Pidev tegevus.

247. Käivitame kiibikompetentsikeskuse, et pakkuda ettevõtetele juurdepääsu nii tehnilistele teadmistele, rahastusele kui ka katse- ja arendustegevustele mikrokiipide disaini valdkonnas. Tähtaeg II kvartal 2025.

248. Looma väikeettevõtjatele meetme majandus- ja laotarkvarade kasutuselevõtuks, toetame keskmise suurusega ettevõtteid protsesside digiteerimisel ja kiirendame robotiseerimist suurettevõtetes, et viia ettevõtete digiteeritus uuele tasemele. Tähtaeg IV kvartal 2025.

249. Eesti digiriigi arendamiseks loome e-residendi taotlejale turvalise kaug-identimise ja digitaalse isikutuvastuse. Kaardivaba lahendus kiirendab e-residendi staatuse saamist, soodustab ettevõtete loomist Eestis ja suurendab e-residentsuse majanduslikku mõju. Tähtaeg I kvartal 2027.

Viimati uuendatud 24.05.2025

9.3. Planeeringud ja maakasutus

38. PLANEERINGUTE MENETLUSED VIIAKSE LÄBI VIIVITUSTETA, TAGADES EESTI MAJANDUSKESKKONNA KONKURENTSIVÕIME, TEGEVUSTE ETTENÄHTAVUSE JA ETTEVÕTLUSE ARENGU KÕIKJAL EESTIS. ETTEVÕTETE ARENG LOOB KOHALIKKU LISAVÄÄRTUST NING PANUSTAB KVALITEETSESSE RUUMILOOMESSE.

250. Suurinvesteeringute kiirendamiseks ja investorite toetamiseks kogu protsessi vältel määratakse riigipoolne keskne kliendihaldur/vastutaja. EISI välisinvesteeringute keskus kujuneb laiemaks investeeringute keskuseks. Tähtaeg IV kvartal 2025.

251. Lühendame planeeringute ja lubade menetlusaegu, et kiirendada investeeringute elluviimist. Selleks muudame planeerimisseadust ja viime ruumilise planeerimise digipöörde lõpule. Tähtaeg IV kvartal 2025.

252. Vähendame ajamahukaid planeerimisprotsesse, loobudes detailplaneeringu nõudest olukordades, kus see ei loo lisaväärtust, ning soodustame projekteerimistingimuste alusel ehitamist. Tähtaeg II kvartal 2026.

253. Eesti tasakaalustatud ruumilise arengu edendamiseks ning ettevõtluse arengu toetamiseks kehtestame üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ ning seome selle elluviimise ja seire riigi strateegiliste arengudokumentidega. Tähtaeg IV kvartal 2026.

254. Kvaliteetsete ruumiotsuste tegemiseks edendame digitaalset ruumiandmestikku ja tugevdame Maa- ja Ruumiameti rolli. Selleks tagab Riigiarhitekt tõhusa koostöö Maa- ja Ruumiameti, kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste vahel. Tähtaeg IV kvartal 2025.

255. Loomme tööstusalade kaardikihi, mis toetab ettevõtjaid sobilike arendusvõimaluste leidmisel, ning loome võimalusi eelisarendatavate ja kaasaegse taristuga tööstusparkide loomiseks. Tähtaeg III kvartal 2025.

256. Kujundame majandusministeeriumi keskseks riigimaa kasutuse poliitika suunajaks ning suurendame ruumiandmete ja andmehõive valdkondade võimekust. Tähtaeg IV kvartal 2026.

257. Riigimaa paremaks kasutamiseks võimaldame riigimaale arendusi planeerida ja seeläbi maakasutust tõhustada. Anname maa parimaks otsatarbeks kasutusse läbi müügi, hoonestusõiguse või rendi. Tähtaeg IV kvartal 2026.

258. Toetame asutusi hoonestamata riigimaa kasutuse suunamisel ja toimingute tegemisel. Tähtaeg IV kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

9.4. Tööjõupoliitika

39. OSKUSTÖÖJÕU PUUDUSE LAHENDAMISEKS TAGAME ETTEVÕTETELE KÕRGE KVALIFIKATSIOONI JA VAJALIKE OSKUSTEGA TÖÖJÕU KÄTTESAADAVUSE, SEDA LÄBI TÖÖTUKASSA TEENUSTE, HARIDUSMEETMETE JA PAINDLIKUMA TÖÖLEPINGUSEADUSE. LISAKS ARENDAME TÖÖTLEVALE TÖÖSTUSELE TÖÖJÕU TAGAMISEKS VÄLJA EFEKTIIVSE ÜMBER- JA JUURDEÕPPE SÜSTEEMI. LEEVENDAME VÄLISMAALASTE VÄRBAMISE REEGLEID SUURE TÖÖJÕUPUUDUSEGA VALDKONDADES. KVALIFITSEERITUD VÄLISMAISE TÖÖJÕU KAASAMINE TÄIENDAB KA KOHALIKU TÖÖJÕU KOMPETENTSE.

259. Muudame välismaalaste seadust võimaldamaks ettevõtjatel kaasata vajalikku kvalifitseeritud tööjõudu valdkondades, kus kodumaal oskustööjõudu napib. Tähtaeg II kvartal 2025.

260. Kaasajastame töölepinguseadust, et anda tööandjatele ja töötajatele võimalused sõlmida paindliku tööaja kokkuleppeid. Tähtaeg III kvartal 2025.

261. Lihtsustame töötervishoiu ja tööohutuse seadust, vähendades bürokraatiat ning efektiivistades Tööinspektsiooni järelevalvet. Tähtaeg IV kvartal 2025.

262. Efektiivistame ja sihitame töötukassa tööturuteenuseid, et need vastaks parimal võimalikul viisil töötajate ja tööandjate vajadustele ning toetaksid tootlikkuse kasvu. Tähtaeg I kvartal 2026.

263. Muudame alaealiste töötamise toetamise tingimusi, et rohkem noori saaks esimese töökogemuse, ja leevendame töölepingu seaduses alaealiste töölevõtmise tingimusi. Tähtaeg IV kvartal 2025.

264. Kohaliku tööjõu potentsiaali paremaks kasutamiseks aktiveerime mitteaktiivseid tööealisi inimesi ning toetame tööturul ebasoodsamas olukorras sihtrühmade rakendamist ja oskuste omandamist eesmärgiga leevendada tööjõupuudust, katsetades sealjuures uusi innovatiivseid lahendusi. Pidev tegevus.

265. Tõhustame töötute aktiivsuseid, et motiveerida töötuid kiiremini hõivesse liikuma. Tähtaeg I kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025